

NOTÆ
AD ACTORUM
CAPUT I.

Vers. 1.

Lucas prudentissime fecit, ut statim in Actorum prooemio Evangelii a se conscripti meminerit, ut Evangelii, jam a multis cum laude venerationeque recepti, memoria Actis, ab eodem autore proditis, eandem fidem & gratiam conciliaret. *Quomodo vero Lucas affirmat, se scripsisse de omnibus, quæ capit Jesus facere & docere, cum Johannes cap. 21. v. 25. dicat, hoc esse αδυνατον?* Respondet Chrysoſtomus, non dixisse Lucam, quod scripserit omnia, sed de omnibus, perinde ac si quis dicat *summatim & in genere*, aut de omnibus loqui, quæ necessaria sunt.

* ἤρξατο ποιῆν. non quod *cæperit* duntaxat, sed etiam *perfecerit*, quamdiu nempe in terris visibiliter commoratus est. Gen. 2. v. 3. καὶ παυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι. Luc. 11. v. 29. ἤρξατο λέγειν. * (Similiter etiam Latini loquuntur, ceu ex Plaut. Bacch. Act. 2. videre est: quin etiam Germani. Imitantur eandem loquutionem h. l. Syrus, Arabs, Æthiops.)*

Per τὰ ποιήματα quidam in genere accipiunt, quæ vel *in Christo facta*, utpote miraculosa conceptio, nativitas ex virgine, oblatio in templo &c. vel *a Christo facta*, utpote miracula, ut hac ratione omnia, quæ in Evangelica Historia Lucæ continentur, ad hæc duo capita referri possint. Quidam vero in specie tantum miracula intelligunt, proinde ut Luc. 24. v. 19. hæc duo conjunguntur, quod Christus fuerit δυνατός ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ. Potest etiam dici, quod sancta vitæ conversatio intelligatur, qua Christus illud ipsum, quod verbis docuit, exemplo vitæ expressit, sicut ποιῆν καὶ διδάσκειν conjunguntur Matth. 5. v. 19. Sed textui maxime congruit, per ea, quæ Christus dicitur fecisse, *miracula* intelligi; per ea, quæ docuit, *Evangelii doctrinam*.